

Wellbeing ve školách IN eTwinning

Wellbeing ve školách
IN eTwinning

Obsah

Obsah		Úvodní slovo 3	eTwinning a jeho možnosti 4	
Mateřské školy 12	Cesta klubíčka 14	Respect for Elders 16	The Adventure of Caterpillar 18	
Základní školy 20	Health is wealth, the way of well-being 22	Rainbow Heroes! 24	Fast fashion vs Slow fashion 26	Iguals en la diversidad / Égaux dans la diversité 28
Střední školy 30	Positive Vibes 32	Faster, Higher, Stronger... Together! 34	Connecting Generations 36	Are We Equal 38
eTwinningová škola 40	Are we so different? 40			

Úvodní slovo

**Vážení čtenáři, učitelé, vzdělavatelé,
milí rodiče a žáci,**

téma letošní publikace **Wellbeing ve školách IN eTwinning** odkazuje na životní pohodu, zdravý duševní i fyzický stav. Projekty eTwinning zabývající se tímto tématem ukazují možnost, jak ve škole zažívat životní spokojenost a úspěch. Vždyť přece žáci, ale i učitelé tráví na území školní půdy nemalou část svých životů, je proto důležité, aby se po tento čas cítili dobře a rádi se tam vraceli.

V publikaci se můžete inspirovat projekty, které přispívají k celkové duševní pohodě (well-being) žáků i učitelů a mají přímý vliv na dosažení lepších výsledků učení a zlepšení školního klimatu. Letošní výběr pro nás nebyl vůbec jednoduchý, neboť učitelé se svými žáky v loňském roce realizovali velké množství kvalitních projektů. Proto věříme, že ty zde prezentované budou tou pravou inspirací do výuky. V publikaci jsou zastoupeny projekty ze všech stupňů školního vzdělávání, od mateřských přes základní až po střední školy.

Děkujeme všem, kteří při výuce využívají online projekty eTwinning. Ostatním přejeme, aby v této publikaci našli motivaci k úspěšnému startu projektů mezinárodní spolupráce a v neposlední řadě také duševní pohodu.

Za tým pracovníků Národního
podpůrného střediska pro eTwinning
Jakub Šerák

eTwinning a jeho možnosti

Co je to eTwinning?

eTwinning je aktivita Evropské komise umožňující mezinárodní spolupráci na dálku s využitím digitálních technologií mezi učiteli, řediteli, knihovníky a žáky v rámci Evropy i mimo ni. Tato spolupráce probíhá formou eTwinningového projektu, jehož náplň i časový rámec si určují sami účastníci. eTwinningový projekt umožňuje aktivně zapojit žáky a probrat učivo prostřednictvím kontaktu s jejich vrstevníky v zahraničí. Nejedná se o dotační typ vzdělávacího programu, proto lze s eTwinningem začít kdykoli v průběhu roku.

Kdo se může do eTwinningu zapojit?

Do eTwinningu se mohou zapojit pedagogičtí pracovníci a žáci všech mateřských, základních a středních škol uvedených v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (včetně českých zahraničních škol). Jedním z cílů eTwinningu je zlepšit schopnosti učitelů při práci s digitálními technologiemi a zasadit se o to, aby se staly součástí každodenní výuky. eTwinning vám má co nabídnout, ať už s digitálními technologiemi úplně začínáte, anebo patříte mezi pokročilé.

Co eTwinning nabízí?

Mezinárodní portál school-education.ec.europa.eu/cs/etwinning nabízí bezpečný prostor pro komunikaci mezi projektovými partnery a pro sdílení výstupů projektové spolupráce. Prostřednictvím platformy je možné hledat projektové partnery, prezentovat svůj vlastní nápad na spolupráci, inspirovat se od ostatních a sdílet své zkušenosti. Portál poskytuje všechny potřebné informace, nástroje a materiály, které učitelé během plánování a rozvíjení spolupráce potřebují, a to ve všech národních jazycích zapojených zemí. Nedílnou součástí eTwinningu je také profesní rozvoj učitelů.

Lze využít aktivitu eTwinning v rámci programu Erasmus+?

Určitě ano – eTwinning je součástí programu Erasmus+ a jeho využití v projektech je aktivně podporováno. V rámci aktivity Vzdělávací mobilita jednotlivců (Klíčová akce 1) mohou školy realizovat výjezdy žáků, studentů, učňů nebo svých zaměstnanců do zahraničí. Partnerství pro spolupráci (Klíčová akce 2) pak umožňují nejen školám, ale i dalším organizacím působícím v oblasti školního či odborného vzdělávání sdílet zkušenosti a tvořit společné výstupy. V obou případech platforma eTwinning poskytuje bezpečné prostředí pro komunikaci, spolupráci a sdílení vytvořených výstupů.

Kdo činnost eTwinningu v Česku koordinuje?

V Česku je za činnost eTwinningu zodpovědné Národní podpůrné středisko pro eTwinning, tedy Dům zahraniční spolupráce. Ten je také jedinou organizací oprávněnou šířit informace o aktivitě eTwinning v Česku, poskytovat poradenství a rovněž pořádat informační a metodické semináře a konference. Součástí týmu Národního podpůrného střediska jsou ambasadoři eTwinning – zkušení učitelé a certifikovaní lektori, na které se můžete kdykoli obracet se svými dotazy ohledně realizace online projektů.

Jaké jsou možnosti sebevzdělávání učitelů v eTwinningu?

Prostřednictvím eTwinningu se můžete zdarma sebevzdělávat. Národní podpůrné středisko organizuje pravidelně celou řadu aktivit, jako jsou metodické semináře, webináře, e-learningové kurzy, mezinárodní semináře, kurzy profesního rozvoje či konference.

Metodické semináře

Tyto semináře jsou určeny pedagogickým pracovníkům všech typů MŠ, ZŠ a SŠ. Semináře připravují účastníky na realizaci mezinárodních projektů a probíhají prakticky online nebo prezenčně v různých městech napříč republikou. Na metodickém semináři se seznámíte s aktivitou eTwinning i základy metodiky mezinárodních online projektů a spolupráce ve virtuální třídě TwinSpace.

Webináře

Jsou primárně určeny učitelům, kteří v současnosti realizují projekt eTwinning nebo ho plánují. Přínosné ale mohou být i pro ty učitele, kteří chtějí do své výuky zapojovat nové digitální nástroje, nebo je zajímá projektová výuka obecně. Lektory webinářů jsou zkušení ambasadoři eTwinning. Registrace probíhá online, účastníkům stačí běžný počítač a připojení na internet.

E-learningové kurzy

Další možností pro učitele, kteří pracují na projektu eTwinning nebo ho mají v plánu, jsou e-learningové kurzy. Umožňují praktické seznámení s možnostmi eTwinningu z pohodlí domova. Účastníci v kurzech pracují ve vymezeném termínu vlastním tempem pod vedením ambasadorů, kteří je v průběhu kurzu podporují a se kterými řeší případné dotazy. Kurzy jsou tematicky zaměřené a trvají 3–6 týdnů.

Mezinárodní semináře

Jsou určeny učitelům, kteří mají zájem o mezinárodní spolupráci, hledají projektové partnery a chtějí se dále profesně rozvíjet. Na kontaktních seminářích mají možnost se osobně setkat se zahraničními kolegy a společně naplánovat projekt. Každý seminář má určenou konkrétní cílovou skupinu a společný komunikační jazyk, některé jsou zaměřené na konkrétní témata. Vycestovat lze také na kurzy profesního rozvoje, které nabízejí zkušenějším eTwinnerům nejen setkání s potenciálními partnery, ale rovněž intenzivní vzdělávání. Náklady na účast na těchto akcích hradí Národní podpůrné středisko.

Ocenění práce žáků a učitelů

Spolupráce žáků a učitelů v rámci eTwinningu je důležitá a zaslouží si sdílení na místní, národní i celoevropské úrovni. Učitelé mohou za svou práci na projektu získat následující ocenění.

Národní certifikát kvality (*National Quality Label*) je dokladem, že projekt ve své zemi odpovídá mezinárodním standardům kvality. V Česku se projekty hodnotí v několika kategoriích (Mateřské školy, 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ, Střední školy a gymnázia a případně speciální kategorie) a těm nejlepším v každé z nich je udělena Národní cena eTwinning (*eTwinning National Prize*).

Dalším oceněním, které projekty mohou získat, je Evropský certifikát kvality (*European Quality Label*). Certifikát učitelům uděluje Centrální podpůrné středisko pro eTwinning v Bruselu za projekty, navržené na Evropský certifikát kvality minimálně jedním národním podpůrným střediskem, a dále těm projektům, kde nejméně dvě partnerské školy získaly národní certifikát kvality.

Nejvyšším mezinárodním oceněním, kterého se žákům a učitelům může dostat, je Evropská cena eTwinning (*eTwinning European Prize*). Projekty, které tuto cenu získají, procházejí náročným procesem hodnocení, kterého se účastní porotci z jednotlivých národních podpůrných středisek, Centrálního podpůrného střediska pro eTwinning v Bruselu a také zástupci Evropské komise.

eTwinningová škola

Získáním Národního certifikátu kvality, Národní či Evropské ceny eTwinning to nekončí. Od roku 2018 národní podpůrná střediska udělují titul eTwinningová škola. Posláním těchto škol je následující:

eTwinningové školy se hlásí k zásadě sdíleného vedení

Na eTwinningových školách funguje sdílené vedení, a to jak pokud jde o odpovědnost za organizaci, tak pokud se jedná o proces rozhodování. Vedení školy je seznámeno s tím, jaké možnosti eTwinning v pedagogické i profesní rovině nabízí, a při zapojení do aktivit v jeho rámci podporuje všechny zaměstnance.

eTwinningové školy charakterizuje spolupráce, sdílení a týmová součinnost

Učitelé ve škole spolupracují na přípravě eTwinningových a jiných pedagogických aktivit jako tým a sdílejí své zkušenosti a postupy s kolegy v rámci své školy i mimo ni.

Žáci jsou na eTwinningových školách strůjci změn

V rozvoji eTwinningové školy hrají roli i žáci. Propagují eTwinning směrem k nezapojeným učitelům a rodičům a fungují jako síla, která také inovace v pedagogice a ve využití technologií podporuje a šíří o nich informace.

eTwinningové školy jsou pro jiné školy vzorem

eTwinningová škola na sebe ve vztahu k jiným školám v regionu bere úlohu ambasadora a aktivně propaguje eTwinning a šíří informace o tom, čeho se jí podařilo dosáhnout, a to prostřednictvím různých kanálů typu dnů otevřených dveří, informačních setkání a mentoringu. Aktivně přitom vytváří příležitosti k profesnímu rozvoji, jichž mohou využít i jiné školy.

eTwinningové školy jsou inkluzivní a inovativní organizace, které se samy učí

eTwinningové školy se hlásí k inkluzi na všech úrovních a různými způsoby aktivně usilují o vytvoření inkluzivního prostředí pro žáky s různými schopnostmi a z různých kultur, jejich rodiče i širší komunitu. Učitelé na eTwinningových školách se snaží celou školu rozvíjet jako organizaci, která se sama učí. Využívají eTwinningu k podpoře a realizaci výuky, a to za pomoci různých přístupů, např. kooperativního učení, učení orientovaného na žáka či flexibilní práce s časem a prostorem, v němž se žáci učí.

Žádost o titul eTwinningová škola si mohou podat školy, které splňují tato kritéria:

- škola je v eTwinningu registrována po více než 2 roky,
- pracují na ní alespoň tři učitelé registrovaní v eTwinningu, kteří se v posledních dvou letech zapojili do projektů, profesního rozvoje nebo jiných eTwinningových aktivit,
- škola se v posledních dvou letech zapojila alespoň do jednoho evropského eTwinningového projektu, který získal Národní certifikát kvality.

Jak na kvalitní eTwinningový projekt

Národní certifikáty kvality udělují každoročně národní podpůrná střediska pro eTwinning nejlepším projektům realizovaným v uplynulém školním roce.

Certifikáty udělují hodnotitelé na základě mezinárodně předem stanovených kritérií. Právě tato kritéria lze využít jako praktický návod, podle kterého je možné realizovat kvalitní eTwinningový projekt, tj. projekt skutečně přínosný pro učitele i žáky.

Pedagogická inovace

- Projekt má originální téma.
- Realizátoři využívají různé metodické postupy.
- Hlavní roli hrají žáci, projekt se opírá o jejich individuální vlastnosti a dovednosti.
- Žáci komunikují s partnery a spolupracují různými způsoby, mezi něž patří např. shromažďování informací, řešení problémů, výzkum či porovnávání.
- Žáci vstupují do různých rolí, stávají se např. malíři, novináři, vědci, herci apod.
- Žáci se učí pracovat s chybou – výstupy projektu nemusejí být dokonalé a bez chyb.

Začlenění do vzdělávacího plánu

- Projekt je začleněn do školního vzdělávacího plánu a do osnov.
- Většina práce na projektu se odehrává během vyučování.
- Začlenění projektu do vzdělávacího plánu je dobře zřejmé.
- Žáci si práci na projektu rozvíjejí dovednosti a kompetence.
- Žáci pracují v TwinSpace v mezinárodních skupinách.
- Učitel vysvětlil a zdokumentoval pedagogický rámec projektu.

Spolupráce partnerských škol

- Spolupráce neznamená pouhou komunikaci partnerů – partneři tvoří i společné výstupy. Příklad: Pokud vytvoříte prezentaci školy, kterou si nikdo nepřečte, nemá práce žádný mezinárodní rozměr. Prezentaci ovšem můžete doplnit o kvíz nebo doplňovačku, která bude žáky bavit.
- Partnerské školy spolupracují na realizaci společných aktivit.

- Virtuální třída TwinSpace není úložiště materiálů, ale aktivní výukové prostředí.
- Partneři nejsou pouhými příjemci informací.
- Výsledkem společných aktivit je „hmatatelný“ výstup (např. e-kniha, video, interaktivní mapa apod.).

Využití digitálních technologií

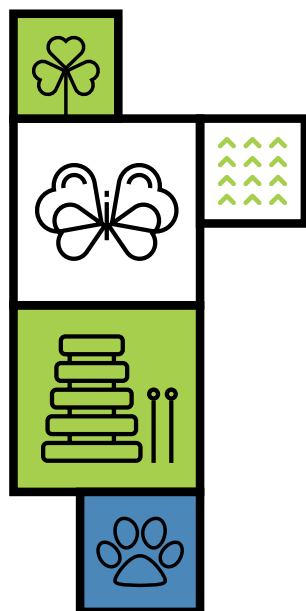
- Digitální technologie pomáhají partnerům dosáhnout pedagogických cílů (množství a náročnost použitých aplikací přitom není rozhodující).
- Nástroje umožňují partnerům lepší vzájemnou spolupráci.

Výstupy, přínos a dokumentace

- Zveřejnění výstupů online (v TwinSpace).
- Dokumentace všech fází projektu, a to včetně plánování, popisu aktivit, evaluace a zpětné vazby.
- Zhodnocení a zveřejnění toho, jaký dopad měl projekt na účastníky – žáky i učitele, tj. zjistit, zda projekt splnil své cíle a vaše očekávání.
- Šíření informací o projektu a jeho výstupech – o realizaci eTwinningového projektu by škola určitě měla informovat na svých webových stránkách, kde si projektové výstupy mohou prohlédnout rodiče i široká veřejnost.

Mateřské školy

Cesta klubíčka

**Základní škola a mateřská
škola Luková**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Kateřina Vašíčková, Marta Poláčková

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Slovensko

ÚROVEŇ:

Mateřská škola

OCENĚNÍ:

Národní certifikát kvality

 Projekt zaměřený na polytechnické vzdělávání dětí prostřednictvím klubíčka vlny vznikl na československém workshopu Letní dílna eTwinning v Kurdějově. Inspirací k jeho založení byla tehdy procházka kolem ovčí farmy. Díky projektovým aktivitám děti zkoumaly vlastnosti vlny, získávaly praktické i teoretické poznatky a rozvíjely své manuální a komunikační dovednosti. Navštívily ovčí farmu, seznámily se s ovčím rounem, vyzkoušely si techniku plstění i pokus se statickou elektřinou. V závěru projektu se zapojily do módní přehlídky pleteného a háčkovaného oblečení. Ústřední aktivitou projektu bylo společné háčkování „šály přátelství“, díky kterému se do projektu aktivně zapojili i rodiče a prarodiče, případně další rodinní příslušníci.

Spolupráce plynule vycházela z aktuálních potřeb. Původně bylo domluveno, že projekt proběhne od listopadu do konce února, ale kvůli jarním prázdninám a nemocnosti dětí na obou stranách byl termín posunut na konec března. Na výstupech partneři pracovali podle předem stanoveného harmonogramu. Učitelky spo-

lu komunikovaly prostřednictvím SMS a WhatsApp, projektová online setkání probíhala v Microsoft Teams.

Na výstupech partneři pracovali společně. V úvodu projektu každá mateřská škola vytvořila seznamovací aktivitu a návrh loga, o vítězi pak rozhodlo hlasování, kterého se zúčastnili rodiče i širší veřejnost. Během Vánoc došlo k výměně vánočních přání poštou a při online setkání si děti zazpívaly koledy. Každá partnerská mateřská škola vymyslela pokus s vlnou a následně všechny týmy pokusy vyzkoušely. Každý z partnerů vytvořil dvojice společného pexesa z vlny, které si pak děti zahrály. Díky módní přehlídce v každé z partnerských škol vznikl pak společný katalog pletené a háčkované módy. Hlavním výstupem byly již zmíněné háčkované šály, na jejichž tvorbě

se podíleli partneři ve spolupráci s rodiči a prarodiči. Ruku k dílu přiložily i paní učitelky a děti.

Postup a pravidla háčkování bylo nutné stanovit již na začátku projektu. Každý partner začal háčkovat šálu, kterou do daného termínu odeslal poštou dalšímu partnerovi, přičemž první výměna proběhla společně se zasláním vánočních přání. Poté se ve smluveném termínu šály odeslaly poslednímu partnerovi, který je dokončil a ponechal si je. Díky tomu má každá školka vlastní šálu, na které se podíleli ostatní.

Projekt byl v souladu se školním vzdělávacím programem. Některé aktivity probíhaly během ranních či odpoledních činností, jiné byly zařazeny jako hlavní vzdělávací činnost. Děti pracovaly samostatně i ve skupinách. Velmi aktivně stří-

DĚTI ZÍSKALY POZNATKY O PŘÍRODĚ, JEJÍ ROZMANITOSTI A PROMĚNÁCH.

haly, lepily, motaly a malovaly, například při tvorbě loga projektu, puzzle ve tvaru oblečení nebo vánočních přání, kde z vlny tvořily střapce a vánoční stromčky.

Cílem projektu bylo rozvíjení manuálních, komunikačních a kooperativních dovedností a podpora schopnosti bádání a experimentu. Děti získaly poznatky o přírodě, její rozmanitosti a proměnách, rozvíjely matematické souvislosti a získávaly povědomí o jiném národě a jeho jazyce. Poučily se o ochraně soukromí a bezpečnosti ve vztahu k druhým lidem. S e-bezpečností byly seznámeny prostřednictvím kyberpohádky. Před zahájením projektu rodiče podepsali souhlas se zveřejňováním fotografií a videozáznamů.

Projekt byl hodnocen učitelkami při online setkáních a prostřednictvím online dotazníku. S dětmi proběhla evaluace ústně i pomocí vyplnění pracovního listu, kde vybarvovaly smajlíky k jednotlivým činnostem. Rodiče byli o projektu informováni přes systém Edookit, nástěnky, web školy a facebook. Širší veřejnost se o projektu dozvěděla z vitríny před obecním úřadem a místního zpravodaje. Projekt byl prezentován i v rámci webináře eTwinning My tea- chmeet. Spolupráce na projektu sblížila děti, rodiče a pedagogy. ■

Respect for Elders

Mateřská škola Dašice,
okres Pardubice

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Lenka Čečetková, Aneta Vodrážková

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Slovensko

ÚROVEŇ:

Mateřská škola

OCENĚNÍ:

Národní certifikát kvality

Národní cena eTwinning

✏ Projekt byl realizován s cílem podpořit vztahy mezi nejmladší generací a seniory, stejně jako posílit mezigenerační vazby v rodinách a pozitivní vnímání starších osob v našem okolí, včetně prarodičů a seniorů žijících v okolí. Hlavními tématy byly úcta, láskyplné chování, obdarovávání, společně prožité chvíle i vzpomínka na již nežijící osoby, které stále zůstávají v našich srdcích. Děti si tak mohly každý den uvědomit, jak důležití jsou pro ně starší lidé.

Učitelky spolu byly v pravidelném kontaktu a konzultovaly svou práci na projektu. Každá přispěla návrhy aktivit, ze kterých společně vybíraly ty nejvhodnější. Projekt tematicky zapadal do ŠVP, který zahrnuje i tradiční svátky, jako jsou Dušičky nebo obdarovávání blízkých během Vánoc.

Práce na projektu začala v listopadu, kdy učitelky s dětmi navštívily místní hřbitov a povídaly si o zesnulých prarodičích a jejich místě v našich srdcích. Při této příležitosti děti napsaly vzkazy pro nežijící babičky a dědečky na lampion štěstí, který následně poslaly do nebe.

V rámci projektu děti také navštívily místní klub důchodců, kde během předvánočního období předaly seniorům vlastnoručně vyrobená přáníčka a společně si zazpívaly vánoční koledy. V mateřské škole také proběhlo společné pečení cukroví, v jehož závěru děti babičkám zazpívaly část z programu připraveného na besídku. Děti i babičky si pečení a společné chvíle moc užily. Upečené cukroví děti nabídly další den svým rodičům na školní besídce. Pro babičky a dědečky děti vyrobily malou ozdobu na stromček a vytvořily přáníčko.

Jednou z dalších projektových aktivit bylo čtení pohádek. Do školek docházely babičky, které dětem četly příběhy, jež často čítávaly svým vlastním dětem. Děti na oplátku vytvořily prarodičům záložky do knih, což je velmi bavilo, a postupně obdarovaly i další členy rodiny.

Projekt nabídl dětem možnost seznámit se s digitálními nástroji, jako jsou tablety, notebooky, interaktivní tabule nebo mobilní telefony. Děti byly přiměřeně věku seznámeny s pravidly bezpečného používání internetu a prakticky si vyzkoušely například psaní svého jména na klávesnici. Jedním ze společných výstupů bylo zachycení jmen dětí ve formě „slovního mraku“. Děti dále vytvořily obrázky svých prarodičů v kreslicím programu, které pak byly použity k výrobě pexesa. To si pak mohly zahrát jak online, tak fyzicky ve školce.

Projektové aktivity probíhaly převážně v malých skupinách, což umožnilo individuální přístup a lepší osvojení nových dovedností. Děti také rády diskutovaly o jednotlivých aktivitách a projevovaly nadšení z radosti, kterou viděly u dru-

PROJEKT BYL REALIZOVÁN
S CÍLEM PODPOŘIT VZTAHY
MEZI NEJMLADŠÍ GENERACÍ
A SENIORY.

hých při předávání vlastnoručně vyrobených dárků.

Práce na projektu přispěla k rozvoji digitálních a komunikačních kompetencí, posílení prosociálního citění a prohloubení vztahů mezi dětmi a seniory. Děti si osvojily vzorce citlivého a láskyplného chování k druhým, napodobovaly prosociální chování a učily se bezpečnému chování na internetu. Díky různorodým činnostem byly u dětí rozvíjeny nové dovednosti hravou a kreativní formou.

Projekt byl průběžně hodnocen učitelkami, dětmi i veřejností. Výsledky byly prezentovány na nástěnkách v zapojených školách, v místním zpravodaji a na facebookovém profilu MŠ pro rodiče dětí. Tento projekt úspěšně posílil mezigenerační vztahy a přinesl radost a porozumění mezi dětmi a seniory. ■

The Adventure of Caterpillar

Mateřská škola Nad Parkem

**Základní škola a Praktická škola,
U Trojice 2104, Havlíčkův Brod**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Vendula Rábová, Dana Holasová

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Arménie, Polsko, Slovensko

ÚROVEŇ:

Mateřská škola

OCENĚNÍ:

Národní certifikát kvality

 Cílem tohoto inkluzivního projektu bylo naučit děti dny v týdnu, počítat do sedmi a poznávat ovoce prostřednictvím příběhu o housence a životním cyklu motýla. Projekt se zaměřil na zapojení všech smyslů, což se propojilo i s tématem zdravé výživy. Děti společně objevovaly svět housenky pomocí interaktivních her, společných úkolů a online setkání. Projekt byl určen pro žáky z běžných MŠ i s integrací žáků včetně těch s PAS v MŠ a pro žáky 1. stupně ZŠ se speciálními vzdělávacími potřebami. Projekt probíhal od listopadu do června.

Všechny týmy se aktivně podílely na plánování i realizaci aktivit. Učitelé spolupracovali na zadávání úkolů podle schopností svých žáků, přičemž komunikace probíhala přes virtuální třídu TwinSpace, e-mail, facebook a online setkání. I přes drobná zpoždění kvůli rozdílným termínům prázdnin nebo absenci žáků byly úkoly plněny včas.

Projekt přinesl několik společných výstupů, např. pětijazyčný slovník, e-knihu s příběhem Housenka se těší z přicházejícího jara, kterou děti ilustrovaly, či píseň o housence. Během projektu partneři pravidelně tvořili

AKTIVITY PODPOROVY VZTAH
DĚTÍ K PŘÍRODĚ A ZDRAVÉMU
ŽIVOTNÍMU STYLU.

a sdíleli projektové výzvy, zasílali si vánoční přáníčka. Závěrečným výstupem byl motýl složený z částí vytvořených každou zapojenou školou.

Učitelé se snažili využít venkovní prostředí pro podporu celostního rozvoje dětí, motivovali je k rozvoji emocionálních a sociálních dovedností, psychomotoriky, kognitivních funkcí a tvořivosti. Projektové aktivity vedly děti k ochraně životního prostředí, podporovaly vztah k přírodě a zdravému životnímu stylu. Důležitým aspektem bylo také seznámení dětí se smysluplným využíváním digitálních technologií a mobilních zařízení.

Na projektu spolupracovali žáci se speciálně vzdělávacími potřebami. I přes těžká kombinovaná postižení žáků se podařilo projekt zdárně dokončit. S ohledem na postižení pracovali v některých

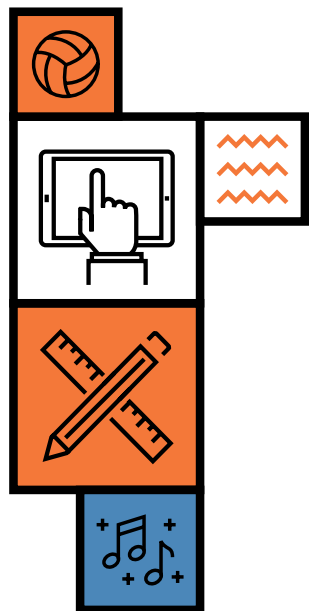
případech žáci na výstupech pod přímým vedením, někteří s dopomocí a usměrňováním pedagoga, zatímco někteří to zvládli samostatně. Při některých úkolech byli nápomocní rodiče a do některých aktivit byli zapojeni i spolužáci z jiných tříd (pohybové aktivity, pokusy, při práci na interaktivní tabuli a na iPadech). Panovala skvělá atmosféra spolupráce a vzájemné podpory.

Projekt byl začleněn do výuky po celou dobu jeho realizace, byl integrován do individuálně vzdělávacích plánů žáků, pomáhal jim ve výuce. Žáci se učili se navzájem respektovat a tolerovat práci druhých. Svou práci s velkou ochotou prezentovali ostatním spolužákům i širší veřejnosti. Díky dobře zvolenému tématu, které všem zapojeným partnerům opravdu sedlo, byl projekt velmi obohacující

a inovoval výuku. Zúčastnění motivoval, vzdělával, inspiroval a dával jim pocit radosti z dobře zvládnuté práce na mezinárodní úrovni. Za velký úspěch tohoto projektu lze považovat realizaci spolupráce žáků na různém stupni vzdělatelnosti s mezinárodní účastí. Projektoví partneři se navzájem vnímali jako rovnocenní. Nadšení dětí při online setkávání, při zadávání a plnění úkolů i při prezentacích jejich výsledků je toho důkazem.

S prací žáků byla širší veřejnost seznámována průběžně na webu školy i na facebookových stránkách školy, rodiče pak na nástěnkách ve třídě a v aule školy, prostřednictvím eTwinningové výstavy v budově školy, stejně jako díky záznamové knize, jež shrnula celý průběh projektu pro rodiče, žáky, školu i návštěvníky školy. ■

Základní školy

Health is wealth, the way of well-being

**Základní škola s rozšířeným
vyučováním matematiky
a přírodovědných předmětů,
Teplice, Buzulucká 392**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Veronika Golden, Markéta Minaříková

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Ázerbájdžán, Bulharsko, Itálie, Polsko,
Rumunsko, Řecko, Turecko

ÚROVEŇ:

1. stupeň

OCENĚNÍ:

 Národní certifikát kvality

 Projekt si kladl za cíl poskytnout celoškolní přístup k životní pohodě s vědomím, že vzdělávání není jen výuka znalostí, ale také sociální a emocionální rozvoj, který vede k aktivnímu životu. Využita byla široká škála aktivit, jako je umění, hudba, tanec, jóga a hry, obohacená o smysluplné a bezpečné využití digitálních nástrojů a aplikací. Učitelé zajišťovali bezpečné a podporující prostředí, které umožňovalo každému žákovi rozvíjet svůj potenciál. Projekt byl zaměřen na v současnosti velmi diskutované téma, ke kterému ale stále není k dispozici dostatek příkladů dobré praxe a ověřených pedagogických postupů. Na plánování projektu se podíleli všichni partneři, společně byl vytvořen harmonogram, který korespondoval s prázdninami a individuálními potřebami jednotlivých zemí a pedagogů. Ve skupině na WhatsApp probíhala komunikace mezi učiteli o průběhu projektu, nadcházejících aktivitách a plnění cílů. Skupina zároveň sloužila i jako pomoc učitelům, kteří si v dané chvíli nevěděli rady. Pravidelně se uskutečňovala také online setkání. Každá fáze projektu byla pečlivě naplánována

tak, aby zahrnovala aktivity zaměřené na rozvoj klíčových dovedností.

Aktivity podporovaly týmovou práci a společné řešení problémů. Žáci se zapojovali do skupinových prací, kreativních úkolů a interaktivních her, které rozvíjely jejich komunikační dovednosti a schopnost spolupracovat. Pracovali také v mezinárodních týmech, kde mohli sdílet své nápady a učit se od svých zahraničních spolužáků. Použití digitálních nástrojů umožnilo žákům spolupracovat i virtuálně, sdílet nápady a pracovat na společných projektech online.

Mezi hlavní výstupy projektu patří čtyři knihy zaměřené na emocionální, fyzickou, psychickou a sociální pohodu. Dále vznikla série magazínů, plakáty s motivačními citáty a kniha spolu s deskovou hrou zaměřená na pravidla e-bezpečnosti. Všechny použité nástroje byly pečlivě vybrány tak, aby byly vhodné pro

danou věkovou skupinu žáků, jednoduché na ovládání, zdarma a zároveň aby splňovaly požadavky na bezpečnost uživatelů, zejména žáků, v souladu s GDPR. Žáci byli vedeni k využívání materiálů nepodléhajících autorským právům nebo si sami obrazový materiál vygenerovali v AI.

Žákům byly vytvořeny osobní profily, které jim umožnily přístup do virtuální třídy TwinSpace, kde probíhala většina online aktivit projektu. Na začátku byly stanoveny jasné zásady chování online (netiketa), které byly žákům důkladně vysvětleny, aby rozuměli důležitosti respektu a bezpečnosti v digitálním prostředí. Rodiče žáků byli o projektu informováni na začátku školního roku a vyjádřili svůj souhlas se zapojením svých dětí.

Projekt byl v souladu se školním vzdělávacím plánem a dlouhodobým cílem školy, který klade důraz na emoční pohodu žáků a rozvoj jejich schopnos-

ŽÁCI SI OBRAZOVÝ MATERIÁL VYGENERovali SAMI V AI.

ti pracovat s emocemi. Díky moderním pedagogickým metodám, jako je aktivní učení a týmová práce, byli žáci rozděleni do malých skupin, ve kterých společně řešili úkoly. Online setkání, která žákům umožnila komunikovat se zahraničními vrstevníky v angličtině, přispěla k rozvoji jejich komunikačních dovedností.

Širší veřejnost byla o průběhu a úspěších projektu informována na školním webu a sociálních sítích. Rodičům byl projekt prezentován na třídních schůzkách. S realizací a průběhem projektu bylo seznámeno vedení školy i členové školské rady města, krátký bulletin z projektu obdržel i primátor. Po skončení projektu žáci mohli ukázat svůj projekt a sdílet své zkušenosti se spolužáky prostřednictvím prezentace ve vedlejší třídě.

Informace o projektu byly umístěny na web školy. Ve školách byly vystaveny výsledky výstupů projektu na nástěnce ve vestibulu, aby je mohli zaznamenat rodiče a ostatní návštěvníci školy. Hlavní výstup, básničky o zvířatech, byl využit v hodinách angličtiny na prvním stupni, kde s básničkami pracovali, překládali si je, četli a zkoušeli si je zazpívat. Básnickou sbírku partneři nechali v několika kopiích vytisknout a zařadili ji do žákovské knihovny. O projektu vyšel článek v místních novinách a zmínka o něm je též součástí výroční zprávy školy. ■

Rainbow Heroes!

**Základní škola
a Mateřská škola Čestice**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Hana Rezková

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Rumunsko, Itálie, Portugalsko, Turecko,
Španělsko, Řecko

ÚROVEŇ:

1. stupeň

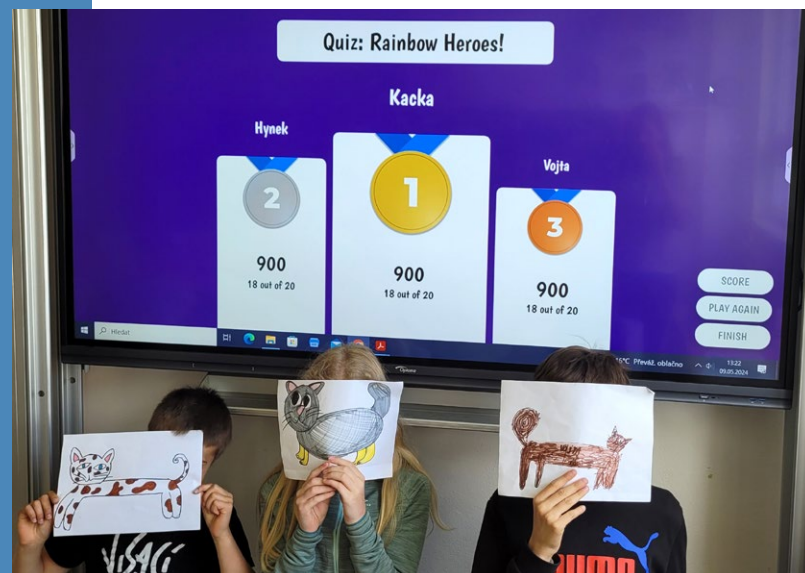
OCENĚNÍ:

Národní certifikát kvality

Národní cena eTwinning

Nosnou myšlenkou bylo propojit žáky z evropských partnerských škol prostřednictvím spolupráce na projektu zaměřeném na témata z environmentální a občanské výchovy. V české škole se do projektu zapojila věkově smíšená skupina žáků ze 4. až 6. třídy, kteří na něm pracovali v rámci dobrovolné mimoškolní aktivity. Ústřední osou všech aktivit byla tvorba komiksu, která byla pro žáky atraktivní a motivující. Mezi hlavní výstupy projektu patří webová stránka s komiksy, krátkými videy z epizod komiksů a sada online her a kvízů zaměřených na životní prostředí, které vycházejí z komiksů vytvořených žáky.

Všichni partneři se podíleli na plánování aktivit, každý mohl přednést svůj nápad a následně se diskutovalo o nejlepší variantě. Práce na projektu začala seznámením žáků s bezpečným chováním na internetu a návrhem loga, komentováním zaslaných návrhů a hlasováním. V rámci seznamovací aktivity se žáci představili sepsáním krátkého textu o sobě, který měl různé podoby, např. se jednalo o dopis ve tvaru mobilního telefonu.

Tyto dopisy si vyměnili poštou v období Vánoc, kdy k nim přidali také drobné ozdoby na vánoční stromček pro své nové kamarády. Úkolem žáků bylo dáreček vyfotit a poděkovat za něj. Žáci měli velkou radost, když na fotografiích viděli, že jejich vánoční ozdoba visí na vánočním stromku jejich partnera.

Následně měli žáci za úkol vymyslet dva hrdiny – jednoho ze života pod vodou a druhého ze života na souši. Ze všech zaslaných návrhů pak hlasováním vybrali pouze jednoho v každé kategorii. Na každém z komiksů pak pracovaly dvě skupiny žáků. Jedna třída přispěla prvním dílem komiksu o životě na souši a druhá vymyslela první díl komiksu o životě pod vodou, pak si je vyměnily a dokončily. Poté žáci vytvořili masky a natočili videa vždy k těm částem ko-

miksu, které vytvořila opačná skupina. V další projektové fázi si žáci všechny vytvořené komiksy a videa prohlédli a vytvořili online kvízy, které si poté zahráli jednotlivě i jako týmy, což se jim velmi líbilo.

Obrázky log a komiksů byly vystaveny ve škole a prezentovány na školní akci – Slavnosti školní zahrady, kde měli rodiče, žáci a učitelé možnost zjistit, co všechno se ve škole děje. Žáci si mohli vyzkoušet prezentaci svých výtvorů a ukázat, jak eTwinning funguje.

Práce na projektu rozvíjela nejen týmovou spolupráci, ale také schopnost řešit problémové situace a efektivně komunikovat. Žáci se učili pracovat ve skupinách, řešit úkoly bez zbytečných konfliktů a navzájem si pomáhat. Velký přínos pro žáky spočíval také v pozná-

**ŽÁCI SE UČILI PRACOVAT
VE SKUPINÁCH, ŘEŠIT ÚKOLY
BEZ ZBYTEČNÝCH KONFLIKTŮ
A NAVZÁJEM SI POMÁHAT.
VELKÝ PŘÍNOS PRO ŽÁKY
SPOČÍVAL TAKÉ V POZNÁVÁNÍ
PARTNERSKÝCH ŠKOL
Z EVROPSKÉ UNIE.**

vání partnerských škol z Evropské unie – mohli vidět, jak vypadají jiné školy, jak se žáci učí, a porovnat to s Českem. O informace se pak mohli podělit se svými spolužáky a kamarády. Značnou výhodou bylo také využití angličtiny v reálných situacích, kdy ji mohli skutečně používat ke komunikaci. Žáci ztratili zábrany napsat zprávu někomu, kdo nemluví jejich mateřským jazykem, snažili se vyjádřit a nedbat tolik na to, zda nedělají chyby, prostě se chtěli a potřebovali domluvit.

V neposlední řadě projekt přispěl k rozšíření znalostí žáků o životním prostředí, čistotě přírody a ekologických problémech, jako je recyklace, znečištění vody a ovzduší či vymírání živočišných druhů. Na závěr projektu žáci nakreslili plakáty se vzkazy pro své nové kamarády a v rámci hodnocení projektu napsali zprávy o svých nejlepších zážitcích z celého projektu, přičemž kreslení komiksů a natáčení videí bylo oceňováno nejvíce. Učitelé i žáci byli s průběhem a výsledky projektu velmi spokojeni.

Fast fashion vs Slow fashion

**Základní škola,
Kroměříž, U Sýpek 1462,
příspěvková organizace**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Lenka Rygálová

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Itálie, Rumunsko, Turecko

ÚROVEŇ:

2. stupeň

OCENĚNÍ:

 Národní certifikát kvality

 Celoroční projekt vznikl za účelem rozvíjení kritického myšlení a rovněž myšlení v souvislostech a posílení motivace žáků učit se cizí jazyk a aktivně jej používat. Bylo k tomu využito tématu atraktivního pro žáky, ke kterému je navíc většina zdrojů dostupná pouze v angličtině či jiných cizích jazycích. Stále více obchodníků s oblečením vyrábí cenově dostupné, módní oblečení s cílem uspokojit potřeby mladých spotřebitelů. Rychlá móda má však závažné dopady na životní prostředí, jež jsou bohužel spotřebiteli často přehlíženy. Partneři společně

PROJEKT VZNIKL ZA ÚČELEM ROZVÍJENÍ
KRITICKÉHO MYŠLENÍ A ROVNĚŽ MYŠLENÍ
V SOUVISLOSTECH A POSÍLENÍ MOTIVACE
ŽÁKŮ UČIT SE CIZÍ JAZYK A AKTIVNĚ JEJ
POUŽÍVAT.

naplánovali a časově rozvrhli jednotlivé fáze projektu i očekávané výstupy. Každý partner přispěl svými nápady. Projekt korespondoval s ŠVP a tematickými plány. Zapojili se i vyučující předmětů informatika a výchova k občanství. Spolupráce a komunikace probíhala přátelsky, plynule a konstruktivně. Časové termíny se podařilo dodržet.

V úvodní části se žáci navzájem představili a připravili prezentaci škol s online aktivitou pro partnery. Mezinárodní komunikace a spolupráce žáků probíhala v rámci online hovorů, v nichž se týmy nejprve seznámily a později podrobněji představovaly jednotlivé výstupy, které si také navzájem okomentovaly. Žáci zjišťovali informace o vlivu rychlé módy (*fast fashion*) na životní prostředí (voda, mikroplasty, energie) i o proble-

matice zneužívání dětské práce, snažili se navrhnout, jak mohou sami přispět ke zlepšení situace, kde se zaměřili na témata jako pomalá móda (*slow fashion*) a recyklace. Součástí práce na projektu bylo také šíření osvěty mezi kamarády, rodinou a širší veřejností.

Zapojení žáků devátého ročníku do projektu mezinárodní spolupráce se jevilo jako ideální varianta. Čeští žáci netrpěli nedostatkem motivace k učení se cizím jazykům, ale u mnoha z nich se projevovalo nižší sebevědomí při praktickém používání jazyka a v rámci studijní skupiny byly velké rozdíly v jazykové úrovni, zejména v mluvení. Zároveň se ale jednalo o velmi kreativní žáky, kterým vyhovovalo využití metod RWCT či trojfázového modelu učení E-U-R a kteří rádi pracovali s informacemi a chtěli diskutovat.

Práce probíhala většinou ve dvojicích nebo malých skupinách. Po dokončení úkolů je žáci prezentovali před třídou, kde následovala diskuze a práce s chybou. Výstupy byly sdíleny ve virtuální třídě TwinSpace, kde měli všichni přístup ke společným materiálům a mohli sledovat průběh projektu.

Žáci používali širokou škálu digitálních nástrojů, které jim umožnily nejen konzumovat obsah, ale také jej aktivně tvořit. Výstupy zahrnovaly například e-knihy a videa, která žáci prezentovali na různých platformách. Na závěr projektu žáci vyplnili evaluační dotazník, kde hodnotili jednotlivé aktivity, náročnost projektu a svůj osobní přínos.

Žáci ocenili zejména možnost online spolupráce, která jim umožnila pracovat ve svém vlastním tempu jak ze školy, tak i z domova. Pozitivně hodnotili také „peer aktivitu“, v rámci které připravili pravidla a doporučení na téma e-bezpečnost, jež sdíleli nejen s partnery v TwinSpace, ale také se žáky nižších ročníků.

Projekt měl významný pozitivní dopad na žáky, kteří si díky němu uvědomili provázanost jednotlivých oborů a zlepšili své dovednosti v používání digitálních technologií. Posílily se i jejich sociální vazby, díky vzájemné spolupráci a sdílení výstupů. Celkově projekt přispěl k rozvoji jejich pracovních kompetencí, zejména v oblasti plánování, dodržování termínů a dokončování úkolů. Projekt byl prezentován na webu školy a žáky na dni otevřených dveří. Realizace projektu měla po celou dobu podporu vedení školy. ■

Iguals en la diversidad / Égaux dans la diversité

**Základní škola Bohumila Hrabala,
Praha 8, Zenklova 52**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Lenka Jagošová

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

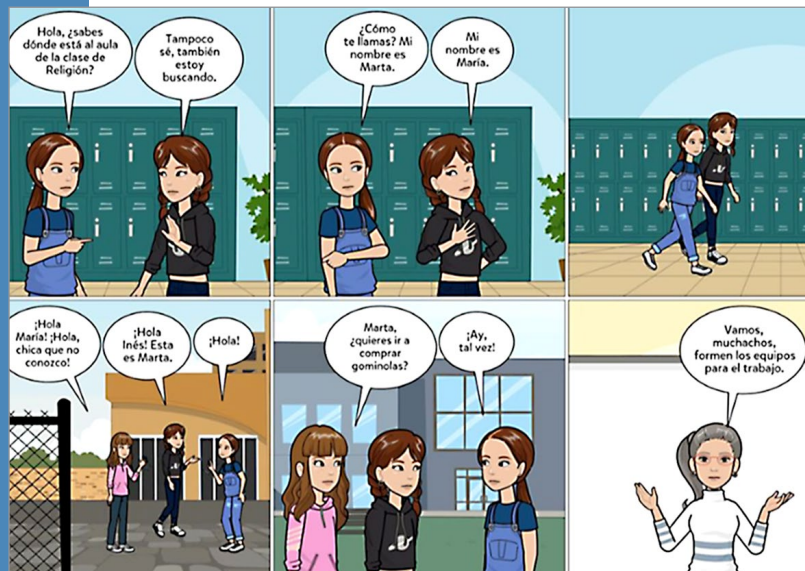
Francie, Portugalsko, Španělsko, Turecko

ÚROVEŇ:

2. stupeň

OCENĚNÍ:

 Národní certifikát kvality

 Smyslem projektu bylo podnítit u žáků zájem o kulturní rozmanitost a zájem o druhé, naučit se respektovat, rozvíjet toleranci a podpořit přirozenou zvědavost. Prostřednictvím různých společných aktivit byly rozvíjeny jazykové a komunikační dovednosti ve španělštině, která sloužila jako prostředek k získání informací o kultuře zemí zapojených do projektu.

Hlavní osa projektové práce byla vedena tak, aby se v průběhu roku na základě obsahu sylabů různých škol žáci dotkli společných témat v rámci interkulturality. Projekt doplňoval a rozšiřoval základní učivo a umožnil využití lexikálního a gramatického obsahu v reálném kontextu. V neposlední řadě bylo cílem projektu podporovat používání digitálních technologií, spolupráci v rámci skupin a týmů a zodpovědnost při plnění úkolů či sdílení práce a výsledků.

Komunikace mezi partnery-koordinátory probíhala prostřednictvím e-mailu, sdíleného disku, ve virtuální třídě TwinSpace, při online setkáních a ve skupině na WhatsApp. Komunikace při plánování, koordinaci pro-

jektu, přípravě TwinSpace, sdílení aktivit a jejich monitorování byla konstantní. Většina zapojených učitelek se již znala, takže komunikace i pracovní dynamika byly snadnější. Na začátku byl vytvořen společný dokument s údaji o každé skupině obsahující údaje jako jméno vedoucí projektu, škola, kontakty, jazyk, úroveň, počet žáků, rozvrh hodin, organizace školního roku sloužící jako podklad pro spárování odpovídajících spolupracujících týmů a pro navržení vhodných společných aktivit během projektu. Pracovní skupiny se aktivně zapojily do všech etap společné práce.

Žáci se nejdříve představili na online nástěnce, vyměnili si pohlednice či dopisy klasickou poštou a poté spolu komunikovali na fóru v eTwinningové platformě. Postupné sblížování podpořilo skupino-

vého ducha a pocit sounáležitosti. Na konci projektu se podařilo i přes odlišný rozvrh hodin uskutečnit i videohovor skupiny osmých ročníků čtyř zúčastněných škol. Při něm si žáci mohli navzájem spontánně položit otázky, vyměnit si názory a sdílet poznatky, poznat kulturní a společenské tradice či kuriozity.

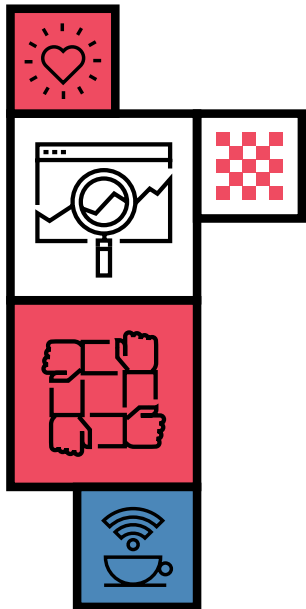
Aktivita v jednotlivých fázích pobízely žáky ke spolupráci. Tvořili a vybírali loga, připravili prezentace o škole a reagovali na prezentace svých protějšků, účastnili se výzev typu říkání jazykolamů, představili místo, kde žijí, prostřednictvím fotografie a krátkého popisku, vymýšleli a zodpovídali otázky v dotazníku o módě, připravovali materiál k aktivitám na téma kulturních tradic na Vánoce a Velikonoce v digitální i papírové formě. V závěru pracovali na společné mezinárodní ku-

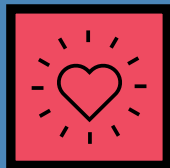
chařce, kde bylo potřeba uvést seznam ingrediencí a postup zpracovat jako videorecept včetně otitulkování. Žáci si také sdíleli tipy na národní hudbu, kterou poslouchají. Od začátku měli v projektu hlavní roli, neboť oni sami byli autory výstupů. Výsledek předčil očekávání, a to jak v množství aktivit, které byli zapojení partneři schopni dokončit, tak v kvalitě výstupů.

Při plnění aktivit bylo dbáno na spravedlivé a účelné dělení úkolů a zároveň na to, aby si každý žák uvědomil, že všichni členové jsou na sobě závislí a že konečný výsledek může vyplývat pouze ze zodpovědné týmové spolupráce.

Závěrečné hodnocení, ve kterém se žáci i učitelé mohli zamyslet nad svou prací, proběhlo prostřednictvím dvou formulářů. Zpětná vazba byla důležitá, protože účastníkům umožnila uvědomit si míru spokojenosti se smysluplně vynaloženým časem při práci na projektu, díky kterému vznikl prostor pro neformální učení a spolupráci. Žáci si uvědomili, že společně pracují více, efektivněji a lépe, a také jednotně souhlasili, že aktivity, kterými během projektu prošli, v nich probudily jak zájem o jejich projektové partnery, tak o společný komunikační jazyk. Sdílené výzvy jim umožnily poznat nové digitální nástroje a vyzkoušet si práci s nimi. Využití technologií bylo úměrné cílům projektu, sloužily ke komunikaci mezi účastníky a kooperativní práci na dálku. Učitelé se snažili, aby všechny používané nástroje byly sdílené, snadno použitelné a odpovídaly cílům aktivity a věku žáků. ■

Střední školy

Positive Vibes

Gymnázium Vysoké Mýto

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Miroslava Borovcová, Radka Lipertová

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Irsko, Německo

ÚROVEŇ:

Střední školy a gymnázia

OCENĚNÍ:

Národní certifikát kvality

 Projekt se věnoval otázce duševního zdraví mladých lidí a jeho cílem bylo dovést studenty k poznání a pochopení, že je potřeba o těchto věcech hovořit, sdílet pocity i zkušenosti a popřípadě včas vyhledat pomoc. Studenti si zjišťovali fakta, porovnávali je, zabývali se tím, co lze udělat pro udržení duševního i fyzického zdraví, a neopomněli ani to, jak je potřeba jednat v případě problémů a krizových situací. Důraz byl kladen na empatii, vlastní prožívání, získání zkušeností a vzájemné sdílení.

Jednalo se o projekt financovaný z programu Erasmus+ s využitím platformy eTwinning. Spolupráce probíhala na mnoha úrovních a ve všech fázích. V červnu se setkali koordinátoři, aby naplánovali hlavní aktivity, žáci pak začali na projektu pracovat další školní rok v září. Prvořadá byla spolupráce studentů, která probíhala jak před prezenčními setkáními, během nich i po nich, ale stejně tak i v mezidobí. Během každého ze tří setkání studenti pracovali v mezinárodních smíšených týmech.

V Irsku byla pozornost věnována empatii a sdílení příběhů, přičemž hlavním výstupem bylo pět příběhů

vytvořených a různými formami prezentovaných, například jako loutkové divadlo, série scének či krátký film. V Německu studenti vytvořili sadu plakátů s tématy jako mindfulness, tvořivost či zdravá životospráva a zaměřili se sami na sebe. Na setkání v Česku byli účastníci zapojeni do řady aktivit směřujících k veřejnosti, kdy jeden mezinárodní tým připravil a realizoval setkání se seniory, druží pekli, zdobili a rozdávali perníková srdíčka, další hráli loutkové divadlo pro druháčky sousední základní školy či uspořádali besedu o duševním zdraví na sousední střední škole. Při setkání vznikly i dva zásadní projektové výstupy, a to prezentace se snímky ze všech tří setkání doplněnými pozitivními hesly a také prezentace shrnující zásadní informace týkající se duševního zdraví, vytvořená v rámci spolupráce s projektem Nevypusť duši.

V mezidobí proběhla celá řada aktivit jako představení se a navázání kontak-

tu, návržení loga, vyzdobení sady hracích karet a následně vytvořená koláž, sdílení tipů na pozitivní hudbu oblíbenou náctiletými nebo vytvoření letáku o projektu ve třech jazycích.

Do projektu se podařilo zapojit celou řadu učitelů, a to nejen jazykářů – projektová práce probíhala také ve výtvarné (ztvárnění pocitů abstraktní malbou), hudební (vytvoření hymny pro projektové setkání) a tělesné výchově (praktický výcvik v nordic walking) a také při občanské nauce (vytvoření sady plakátů o duševních problémech mládežtých).

Využití digitálních technologií a nástrojů bylo vždy prostředkem k dosažení cílů, nikoliv cílem samotným. Žáci využívali virtuální třídu TwinSpace – jednalo se pro ně o nové prostředí, se kterým se museli naučit pracovat. Při výběru nástrojů byl kladen důraz na funkčnost a volbu studentů.

Studenti pracovali samostatně, ve dvojicích či větších skupinkách. Samo-

NA SETKÁNÍ V ČESKU BYLI
ÚČASTNÍCI ZAPOJENI DO
ŘADY AKTIVIT SMĚŘUJÍCÍCH
K VEŘEJNOSTI.

statně vyhledávali, posuzovali, třídili a sdíleli s ostatními informace týkající se tématu. V případě práce ve větší skupince, obvykle v týmu 4–5 studentů, si sami vybrali roli, takže někteří práci týmu koordinovali a dohlíželi na dodržení termínu, jiní se věnovali zpracování informací, další měli na starost vizuální podobu výstupu. Vždy bylo potřeba se dohodnout, eventuálně dojít ke kompromisu, aby výsledek byl optimální.

Komunikačním nástrojem projektu byla angličtina spolu s němčinou, kterou se jak irští, tak i někteří čeští studenti učí jako cizí jazyk. Studenti si tedy vyzkoušeli své dorozumívací schopnosti v obou jazycích, částečně poznali život a kulturu v partnerských zemích, představili vlastní zemi, cestovali a byli často nuceni krátce vystoupit ze své komfortní zóny, dozvěděli se tak mnohdy i něco sami o sobě, získali nové zážitky.

Informace o projektu byly umístěny na webu školy, při setkáních studentů v aule, v místním zpravodaji, v informačním stánku na náměstí během projektového dne, brožurce o projektu ve třech jazycích a také byla vytvořena jednoduchá webová prezentace Webnode speciálně pro tento projekt. ■

Faster, Higher, Stronger... Together!

**Slezské gymnázium,
Opava, příspěvková organizace**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Kateřina Obrusníková

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Francie, Itálie, Portugalsko, Rakousko

ÚROVEŇ:

Střední školy a gymnázia

OCENĚNÍ:

Národní certifikát kvality

 Sport byl zvolen jako hlavní téma projektu díky své schopnosti rozvíjet měkké dovednosti a hodnoty, které jsou pro studenty užitečné po celý život. Cílem bylo podpořit inkluzi, empatii, kulturní povědomí, týmovou spolupráci a adaptabilitu. K vyšší motivaci studentů přispěla možnost spolupráce s vrstevníky z jiných zemí.

Projekt vznikal ve spolupráci učitelů ve všech fázích, od plánování přes definování jednotlivých aktivit a jejich časové rozvržení, reflexi a diskusi o vykonané práci a případných úpravách až po hodnocení dopadu a spokojenosti, a dokonce i při šíření výsledků a navrhování nápadů, jak na jeho základě realizovat projekt Erasmus+. Spolupráce byla zajištěna prostřednictvím měsíčních online schůzek, výměny e-mailů a zpráv ve skupině vytvořené na WhatsApp. Všechny činnosti byly opravdu společné pro všechny partnery, což napomáhalo pocitu sounáležitosti a týmovosti.

Spolupráce mezi studenty probíhala v průběhu celého projektu, a to jak synchronně při virtuálních setkáních, tak asynchronně prostřednictvím různých digitálních ná-

strojů. Jejich využití bylo důležité ze dvou důvodů: na jedné straně bylo záměrem, aby všechny fáze projektu probíhaly v co nejvyšší součinnosti, a digitální technologie tak umožnily překonat vzdálenost i vytvořit blízké vazby, na druhé straně byl rozvoj digitálních dovedností jedním z cílů stanovených při zahájení projektu.

U každé z aktivit byl z několika možností vybrán ten nejvhodnější nástroj. Výběr vždy splňoval kritéria vhodnosti pro danou věkovou skupinu a snadnosti použití, aby se čas věnovaný společné práci vyplatil. Reflektován byl také názor studentů.

Před zahájením projektu byli studenti seznámeni s pravidly netikety a autorskými právy. Mezi úvodní aktivity patřilo vzájemné představení, sdílení vánočních a novoročních přání a tvorba loga pro-

jektu, které bylo vybráno hlasováním učitelů. Studenti byli rozděleni do mezinárodních týmů, které se podle rozvrhu účastnily virtuálních setkání.

Během prvního virtuálního setkání se studenti poznávali a sdíleli své sportovní zájmy. Následně diskutovali o olympijských a paralympijských úspěších svých zemí a vybrali si sport, na kterém budou pracovat. Poté vytvářeli materiály s pravidly a cíli vybraných sportů, které sdíleli na digitální nástěnce. Součástí aktivit bylo také osobní vyzkoušení sportů, natáčení videí a tvorba online kvízů k otestování znalostí.

V mezinárodních pracovních týmech se studenti podle svých schopností ujímali různých rolí. „Kreativec“ byl tak zodpovědný za digitální a grafickou část, „Rečník-jazykář“ pomáhal komunikovat

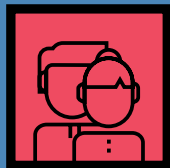
**SPORT BYL ZVOLEN JAKO
HLAVNÍ TÉMA PROJEKTU DÍKY
SVÉ SCHOPNOSTI ROZVÍJET
MĚKKÉ DOVEDNOSTI.**

v angličtině, „Kordinátor“ měl vyšší vedoucí postavení, protože zajišťoval jednotu týmu a řešil případné překážky a podobně. Učitelé neopomněli ani to, aby se dopad projektu neomezil pouze na zapojené studenty, proto je pověřili aktivní rolí při šíření výsledků do dalších tříd.

Týmová práce a kreativita byly posíleny díky mezioborové spolupráci s učitelem tělesné výchovy, který studenty při tvorbě výstupů zaměřených na sport vedl. Do projektu se zapojil také učitel výpočetní techniky a informatiky, který žáky podporoval při digitální tvorbě a v dodržování pravidel e-bezpečnosti a autorských práv v průběhu celého projektu.

Projekt byl mimo jiné zaměřen na rozvoj ústních a písemných jazykových dovedností v angličtině. O jejich posílení svědčí jednak výstupy vytvořené studenty, lehkost, kterou projevovali při online setkáních, ale v neposlední řadě také hodnocení známkou na konci školního roku.

Projekt byl pravidelně hodnocen na online setkáních učitelů. Žáci i učitelé také hodnotili projektové aktivity a jejich dopad prostřednictvím online dotazníku. Virtuální setkání žáci oceňovali nejvíce, neboť umožňovala vytváření přátelských vazeb, tvorbu kreativních výstupů a sdílení znalostí, zejména kulturních. ■

Connecting Generations

Střední odborná škola ochrany osob a majetku s. r. o.

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Veronika Baťková

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Itálie, Maďarsko

ÚROVEŇ:

Střední školy a gymnázia

OCENĚNÍ:

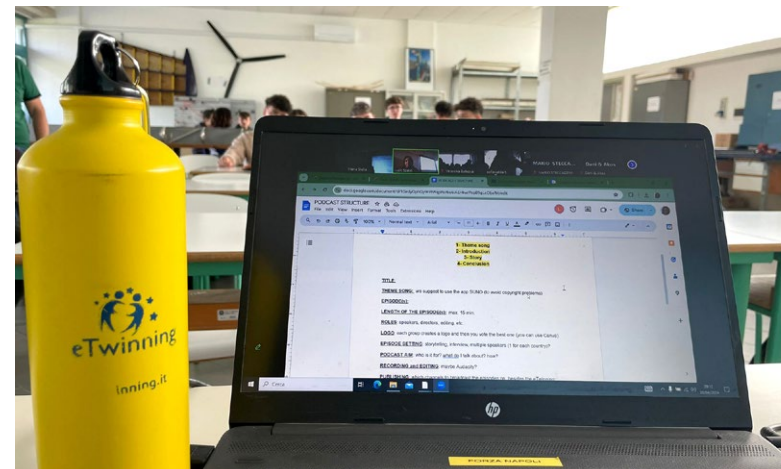
 Národní certifikát kvality

 Projekt byl zaměřen na podporu spolupráce a řešení zásadních témat souvisejících s mezigeneračními vazbami, resp. na propojování generací, prostřednictvím kterého žáci zkoumali, jak starší a mladší generace přemýšlejí a fungují, co stojí za to se od nich učit a co je naopak vhodné je naučit. Cílem bylo napomoci budoucí spolupráci odlišných generací (X, Y, Z, alfa) vzájemným porozuměním, akceptováním a oceňováním různých hodnot. Hlavním projektovým výstupem se stal podcastový seriál.

Práce na projektu se skládala ze tří částí. V první fázi došlo k vytvoření skupiny a výběru tématu. Žáci byli rozděleni do 8 týmů, aby se usnadnila spolupráce mezi jednotlivými zeměmi. Učitelé dbali nejen na to, aby byl počet dívek a chlapců v každé skupině vyrovnaný, což podpořilo různorodost názorů, pohledů a dovedností i vzájemné učení v každé skupině, ale také na propojení slabších žáků s žáky silnějšími v anglickém jazyce. Žáci se shodli na tématech, která by je zajímala.

V druhé fázi týmy provedly výzkum mezigeneračních vazeb. Musely vymyslet otázky, poté je přeložit do své-

ho jazyka, rozeslat je zástupcům různých generací, shromáždit data a prezentovat svá zjištění členům týmu. Zkoumali tak vliv mezigeneračních vazeb na různé aspekty života.

Ve třetí fázi žáci sdíleli poznatky, vyměňovali si nápady, navrhovali řešení a vše zpracovali formou podcastu. Týmy spolupracovaly virtuálně. Na podcastu žáci pracovali v reálném čase a rozdělili si role. Všem týmům se podařilo vytvořit jedinečné nahrávky, které zvyšují povědomí o důležitosti mezigeneračních vazeb a řeší konkrétní problémy, jimž různé generace čelí.

Práce na projektu vedla žáky k analýze informací, řešení problémů a kritickému myšlení. Podporovala také kreativitu tým, že žákům umožnila zkoumat různá řešení, přemýšlet mimo rámec a vytvářet originální díla. Projekt od samého počátku podporoval spolupráci a komunikaci, kdy žáci posilovali efektivní komunikační do-

vednosti, sdíleli své nápady a seznamovali se s různými názory. Dalším vzdělávacím cílem bylo naučit žáky shromažďovat relevantní informace, vyhodnocovat zdroje a syntetizovat zjištění. Vzhledem k tomu, že tento projekt byl časově omezený, pomohl žákům také rozvíjet jejich schopnost hospodařit s časem a stanovovat si cíle po celou dobu jeho konání.

Činnosti byly v souladu se školním vzdělávacím programem. Umožnily žákům dosáhnout takové úrovně jazykových kompetencí, aby mohli komunikovat v angličtině v různých životních situacích, získávat informace o světě, chápat a respektovat různé společenské a kulturní hodnoty jiných národů, aktivně naslouchat jejich zkušenostem a sdílet svůj vlastní pohled na věc. Procvičovali si ústní a písemnou komunikaci a vyprávění příběhů.

Díky multidisciplinárnímu přístupu si žáci rozšířili své dovednosti v oblasti di-

CÍLEM PROJEKTU BYLO
NAPOMOCI BUDOUČÍ
SPOLUPRÁCI ODLIŠNÝCH
GENERACÍ VZÁJEMNÝM
POROZUMĚNÍM A OCEŇOVÁNÍM
RŮZNÝCH HODNOT.

gitální gramotnosti aktivitami typu tvorba loga, příprava dotazníků a zpracování výsledků šetření či tvorba multimediálního obsahu ve formě nahrávání rozhovorů. Žáci se učili pozitivnímu vztahu ke kultuře, hodnotám a tradicím. Práce byla koncipována tak, aby žáci dokázali kriticky hodnotit situace, mít vlastní názory, adekvátně je vyjadřovat a obhajovat, respektovat lidská práva, uvědomit si, že lidský život má nejvyšší hodnotu, a proto je třeba si ho vážit a chránit jej, zbavovat se předsudků. Prostřednictvím interakce s různými generacemi si žáci rozvíjeli empatii a získávali vhled do různých životních zkušeností, učili se oceňovat různé úhly pohledu a rozvíjeli mezilidské dovednosti nezbytné pro úspěšnou týmovou práci. Projekt také podpořil trvalé vztahy a vytvořil pocit společné odpovědnosti za budování inkluzivních a harmonických mezigeneračních komunit.

Žáci o svých zkušenostech s prací na projektu přispívali na školní blog (webové stránky) a také je sdíleli na facebookovém profilu školy, kde měla k informacím přístup širší veřejnost. Informováni byli také ostatní učitelé a žáci a vedení školy. ■

Are We Equal

Střední odborná škola,
Blatná, V Jezárkách 745

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Daniela Týcová

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Itálie, Rumunsko, Španělsko, Turecko

ÚROVEŇ:

Střední školy a gymnázia

OCENĚNÍ:

 Národní certifikát kvality

 Projekt byl zaměřen na téma rovného postavení mužů a žen ve společnosti a také na historický vývoj této problematiky. Seznámil studenty s principy rovnoprávnosti obou pohlaví, učil je zbavovat se stereotypů a poznávat odlišnosti v přístupu v různých kulturních prostředích. Studenti se seznámili s některými jmény historicky důležitých žen, nejen z pohledu mezinárodního, ale také v rámci své země.

Učitelé práci na projektu koordinovali ve WhatsApp skupině a prostřednictvím online schůzek. Na plnění jednotlivých úkolů studenty pak vždy dohlížel jeden učitel, který korigoval svou přidělenou skupinu a zodpovídal za její výstup.

Většina úkolů byla zaměřena na spolupráci malých skupin vytvořených ze studentů jednotlivých škol. Na některé úkoly se studenti museli připravit samostatně, tj. museli vyhledat potřebné informace na internetu; následně pak prezentovali své výstupy před třídou.

Do projektu se studenti zapojovali především v rámci hodin anglického jazyka. Uskutečnilo se několik online

setkání, kde mohli samostatně komunikovat se svými vrstevníky v angličtině a kterých se aktivně účastnili, diskutovali také na fóru. Dále pracovali na projekto- vých výstupech v předmětech výpočetní technika, grafika a zpracování dokumentů na počítači, kde měli možnost využívat různé aplikace a programy. Plnění jednotlivých zadání bylo součástí učebních plánů těchto předmětů. Aktivně zapojující se studenti byli na závěr dané části projektu ohodnoceni motivační známkou v předmětu anglický jazyk nebo výpočetní technika, v závislosti návaznosti zadaného úkolu na daný předmět.

Studenti pracovali na zadáních i samostatně doma. Do projektu byla zapojena menší skupina studentů, kteří byli ochotni se práci věnovat také ve svém volném čase, některé úkoly byly ale za-

dávány povinně všem žákům, jako na příklad vytvoření prezentace o významných českých ženách – některé úkoly plnili tedy pouze studenti zapojení do projektu, jiné úkoly také širší skupina ve třídě, případně třída celá. Při zpracování některých úkolů studenti projevovali doslova nadšení, společně vytvářeli výstupy typu návrhů plakátu a loga, vytvořili podcast s písní na podporu Ukrajiny, natočili video, kde recitují verše při příležitosti MDŽ. Oblíbená byla práce v různých aplikacích a programech, do vyplňování testu zaměřeného na e-bezpečnost se ochotně zapojila celá třída, neboť se jednalo o studenty oboru Moderní informační technologie.

Po splnění jednotlivých částí projektu vždy proběhla beseda se studenty na dané téma a slovní hodnocení. Studenti

OBLÍBENÁ BYLA PRÁCE
V RŮZNÝCH APLIKACÍCH
A PROGRAMECH, DO
VYPLŇOVÁNÍ TESTU
ZAMĚŘENÉHO NA
E-BEZPEČNOST SE OCHOTNĚ
ZAPOJILA CELÁ TŘÍDA.

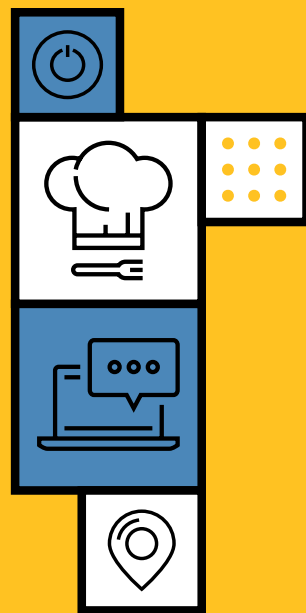
se seznámili s výsledkem své společné práce a prezentovali tyto výstupy svým spolužákům.

V rámci projektu se učitelé snažili rozvíjet především komunikační schopnosti studentů, schopnost vyhledat a zpracovat potřebné informace, a dále pak své výstupy prezentovat před třídou – kultivovaně a na úrovni. Ze sociálních dovedností byla nejdůležitější schopnost pracovat ve skupině, a to nejen v rámci třídy, ale také na úrovni spolupráce mezi studenty z jednotlivých škol v online prostředí. V neposlední řadě se studenti seznámili s novými aplikacemi a programy a učili se s nimi pracovat a používat je.

Výsledky práce byly pravidelně zveřejňovány na webových stránkách školy a na nástěnkách umístěných ve třídách a na chodbách. Podařilo se uveřejnit několik krátkých článků v místních novinách. O průběhu a výsledcích projektu bylo pravidelně informováno vedení školy. S prací na projektu byl seznámen zřizovatel, který se pravidelně dotazuje na mezinárodní spolupráci ve škole, a informace o projektu jsou zahrnuty ve výroční zprávě školy. ■

eTwinningová škola

Tato škola byla oceněna v roce 2024. Ocenění eTwinningová škola je udělováno na dva roky.

Are we so different?

**Základní škola a Mateřská škola,
Hora Svaté Kateřiny, nám. Pionýrů 1,
okr. Most**

ZAPOJENÍ UČITELÉ:

Jana Kubičínová

PARTNERSKÉ ZEMĚ:

Španělsko, Německo, Rumunsko

ÚROVEŇ:

Základní školy, 2. stupeň

OCENĚNÍ:

Národní certifikát kvality

PROJEKT BYL ZAMĚŘENÝ
NA 4 ČÁSTI: PŘEDSTAVENÍ
ÚČASTNICKÝCH ŠKOL
A JEDNOTLIVÝCH ŽÁKŮ,
SVÁTEČNÍ POKRMY, POHYBOVÉ
HRY A EKOLOGIE.

Jednalo se o projekt zaměřený na podobnosti všech zapojených zemí, který byl tematicky rozdělen na 4 části: představení účastnických škol a jednotlivých žáků, sváteční pokrmy, pohybové hry a ekologie. Založen byl na mezinárodním kontaktním semináři pro ředitele a učitele venkovských a malotřídních škol ve španělském Madridu. Jeho cílem bylo prohloubení digitálních a jazykových kompetencí žáků, zvýšení povědomí o kultuře jiných evropských národů a seznámení s tematikou udržitelného rozvoje a nutnosti chovat se ekologicky.

Na začátku projektu bohužel musela odstoupit jedna španělská škola a v polovině projektu pak skončila i rumunská škola z důvodu vnitřních potíží týkajících se školní budovy. Projekt se podařilo zdárně dokončit třem partnerským školám, které do něj byly zapojeny rovnoměrně.

V počáteční etapě projektu byli žáci poučeni o bezpečném užívání internetu a pravidlech, která musejí dodržovat. Rodiče byli obeznámeni s faktem, že výstupy projektu budou publikovány na sociálních sítích školy, a s tímto podepsali svůj souhlas. Během tvorby byli

žáci seznámeni s konceptem duševního vlastnictví a licencí Creative commons.

Spolupráce byla omezena zdrženlivým přístupem německých partnerů ohledně používání webových nástrojů žáky, i přesto se ale podařilo vytvořit společné výstupy. Ty jsou jak digitální, jako e-kniha s medailonky účastníků, video o školách a pohybových hrách, e-kuchařka nebo ekologický plakát, tak fyzické – upečené pokrmy na základě receptů z cizích zemí či umělecký výrobek z odpadků.

Česká eTwinningová skupina se scházela během vyučování i po něm zhruba

dvakrát až třikrát do měsíce, práce na projektu byla domlouvána ve WhatsApp skupině, ve které byli i učitelé a ve které se rozdělovaly úkoly. Projektový tým byl složen z žáků dvou tříd, některé úkoly zpracovávali žáci ve své třídní skupině a pak spojovali v jeden celek.

Žáci představili své školy i sami sebe, a po této fázi se seznámili s kulturními

specifiky z oblasti jídla spojeného s Vánocemi. Školy vytvořily kruh, pomocí něž vyzývaly jedna druhou, aby upekly svůj národní tradiční vánoční recept. Česká škola byla tak iniciativní, že nakonec upekla téměř všechny dostupné recepty. V této fázi byli zapojeni i rodiče a pečení bylo zadáno jako domácí úkol, stejně jako pořízení fotodokumentace.

Žáci představili své školy i sami sebe, a po této fázi se seznámili s kulturními specifiky z oblasti jídla spojeného s Vánocemi.

Někteří žáci přinesli jídlo do školy a dali ho ochutnat spolužákům. Největší úspěch slavil rumunský dezert. V této fázi se konalo první online setkání, kde si žáci vyprávěli, jak se jim dařilo pečení a co jim chutnalo.

Po Vánocích a Novém roce se začalo pracovat na dalším tématu, tentokrát z oblasti tělesné výchovy – úkolem

bylo naučit cizince nějakou tradiční hru a vysvětlit její pravidla, ideálně ve formě videa. Žáci si tyto hry následně zahráli v hodinách tělocviku.

V poslední části projektu si školy vyměňovaly informace na téma ekologie, žáci fotografovali a vytvořili plakáty, které shrnovaly přístup zapojených škol. V této fázi se uskutečnilo další online setkání, kde si žáci plakáty navzájem prezentovali a vysvětlovali. Dozvěděli se, že kromě třídění odpadu všechny školy obstarávají úklid v okolí školy a ve městech, kde žijí, některé dokonce na pravidelné bázi (denně mají dva němečtí žáci službu a kontrolují, zda nejsou někde pohozené odpadky). Španělská škola informovala o přídělech vody, kterým čelí v horkých měsících kvůli nedostatku vody. Dále si žáci ukazovali výrobky, které vyrobili z odpadků v rámci přístupu „reuse“.

Hodnocení bylo zajištěno vstupním dotazníkem, ve kterém měli žáci uvést svá očekávání a motivaci, proč se do projektu zapojili. Podobný dotazník dostali i učitelé. Na závěr projektu žáci i učitelé vyplnili další dotazník. Zapojení svých dětí do projektu hodnotili i rodiče. Projekt byl zhodnocen taktéž na poradě pedagogického sboru, jelikož se na něm podíleli také učitelé pracovního vyučování, výtvarné výchovy a tělocviku; nejvýznamnější spolupráce probíhala s učitelem informatiky, který pomáhal žákům zpracovat videa a rovněž při práci s některými aplikacemi.

Žáci si uvědomili rozdíly oproti žákům z jiných evropských zemí, ale hlavně podobnosti s nimi – při čtení profilů svých zahraničních spolužáků nacházeli celou

PŘI PRÁCI NA PROJEKTU SI PROHLoubILI SVÉ DIGITÁLNÍ KOMPETENCE POUŽÍVÁNÍM RŮZNÝCH NÁSTROJŮ KE KOMUNIKACI SE ZAHRANIČNÍMI VRSTEVNÍKY.

řadu styčných bodů, dokonce si vybírali kamarády dle jejich podobných zájmů a koníčků. Také si žáci všímali podobností zapojených škol, ať už se jednalo o způsoby třídění odpadu či uspořádání tříd, české žáky rovněž inspirovala knihovna v Německu či hudebna ve Španělsku. Zásadní byl moment, kdy žáci dospěli ke zjištění, že ve Španělsku i v Německu jsou poměrně silně slavené svátky Vánoc. Nejvíce na žáky zapůsobily pohybové hry, zejména když zjistili, že Španělé a Němci hrají obdobu naší vybíjené.

Při práci na projektu si prohloubili své digitální kompetence používáním různých nástrojů ke komunikaci se zahraničními vrstevníky. Při tvorbě výstupů se žáci učili natáčet videa, kdy měli potíže s klepající se kamerou, respektive rukou, takže se pokoušeli nahrávky různě upravit, některé museli dokonce přetočit.

U všech žáků došlo ke zvýšení motivace k učení se cizímu jazyku. Některí žáci se výrazně zlepšili v mluveném projevu, jiní se mu ale snažili vyhýbat a komunikaci se pokoušeli přehodit na spolužáka. Další se báli a raději vše vyhledávali v překladáči – zjistili ale, že

je to v řeči zdržovalo. I přesto si zvýšili povědomí o kultuře jiných evropských zemí. Uvědomili si, co jiné národy slaví, co poslouchají za hudbu, jak tráví volný čas, co jedí a podobně.

Projekt a jeho výstupy byly pravidelně zveřejňovány na webových stránkách, na facebooku a instagramu školy. Byla zakoupena nástěnka na chodbu školy, která byla pravidelně obměňována v závislosti na postupu projektu. Pomocí této nástěnky tak ostatní žáci školy mohli vědět, s kým a na jakém tématu spolužáci spolupracují. Po ukončení projektu byl připraven shrnující článek do místních obecních novin. ■

Handwriting practice lines on the left page. The page contains 20 horizontal dotted lines for writing practice, starting from the top margin and extending to the bottom of the page.

Handwriting practice lines on the right page. The page contains 20 horizontal dotted lines for writing practice, starting from the top margin and extending to the bottom of the page.

Wellbeing ve školách IN eTwinning

Kolektiv autorů

Vydal Dům zahraniční spolupráce
v roce 2024
dzs.cz

Grafický design: orange5 creative studio, s. r. o.
Tisk: AF BKK, s. r. o.
Náklad: 1000 ks

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor. Sdělení nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jeho obsahem. Spolufinancováno Evropskou unií a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Vytištěno na recyklovaném papíře s certifikací FSC®.

ISBN 978-80-88432-51-7
978-80-88432-52-4 (online, pdf)

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

✉ info@dzs.cz

dzs.cz

etwinning.cz

Facebook

@dzs.cz

@CZeTwinning

Instagram

@dzs_cz

X

@eTwinningEUN_CZ

LinkedIn

@dzs_cz

YouTube

@CZeTwinning

Spolufinancováno
Evropskou unií

